REDACŢIUNEA,
Administraţiunea şi Tipografia
Braşov, piaţa mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Scrisori nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se retrimit.
Inserate
se primesc la Administraţiune Braşov şi la următoarele
BIROURI de ANUNŢURI:
In Viena la M. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner, Heinrich Schalek, A. Oppelik Nachf., Anton Oppelik. In Budapesta la A. V. Golberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-körut).
Preţul inserţiunilor: o serie garmond pe o coloană 10 bani pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă şi învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXXI.

Telefon: Nr. 226.

GAZETA apare în fiecare zi
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe un an 24 cor., pe şase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România şi străinătate.
Pe un an 40 franci, pe şase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 fr. pe an.
Se prenumeră la toate oficiile poştale din întru şi din afară şi la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Braşov;
Administraţiunea, Piaţa mare târgul Inului Nr. 30, etagiu I. Pe un an 20 cor., pe şase luni 10 cor., pe trei luni 5 cor. Cu dusul acasă: Pe un an 24 cor., pe şase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor. — Un esemplar 10 bani. — Atât abonamentele, cât şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 211. **Braşov, Joi 25 Septemvrie (8 Octomvrie)** **1908.**

Anexiunea, fapt împlinit.

Iute se desfăşură însemnatele evenimente ce urmează după inaugurarea constituţiei în Turcia. Face impresiunea, ca şi când Austro-Ungaria şi Bulgaria n'ar fi aşteptat decât schimbările în situaţiunea interioară a imperiului otoman pentru a procede una la anexiunea provinciilor ocupate, alta la proclamarea independenţei sale.

E neîndoios că cestiunea anexiunei Bosniei şi a Herţegovinei ca şi aceea a declarărei independenţei bulgare stau în nex strâns cu revirimentul în situaţia dinăuntru a Turciei, şi că ambele mai stau în legătură şi cu tratatul din Berlin. Dar distanţa ce le deosebeşte este mare. Ici e vorba de necesitatea ce o sâmte una din marile puteri semnatare de a-şi regula poziţia cu caracter provizoriu ce i-a creat'o mandatul de ocupaţiune, dat ei acum treizeci de ani din partea Europei; colo se tratează de aspiraţiunea unui mic stat din Balcani, a cărui poziţie de drept public a fost regulată tot de congresul dela Berlin, punându-l sub suzeranitatea Sultanului.

Şi ocupaţiunea Bosniei şi a Herţegovinei şi înfiinţarea principatului bulgar s'a făcut la 1878 pe socoteala Turciei. Ca urmare logică, ceea ce se petrece azi în aceste ţări, odinioară provincii supuse cu desăvârşire autorităţii Sultanului, merge tot pe socoteala acestuia şi a puterei şi prestigiului întregului imperiu turcesc.

In ce priveşte Bosnia şi Herţegovina marile puteri, când au dat mandatul de ocupare monarchiei noastre, au lăsat Padişahului suveranitatea asupra acestor ţări. Puţin folos a avut el de aici, prestigiul însă faţă de musulmani i-s'a cruţat totuşi şi apoi câte nu s'ar fi putut petrece de atunci, cari eventual puteau să facă ca suveranitatea asupra ţărilor ocupate de Austro-Ungaria să înceteze de a fi numai un titlu gol pentru Sultanul?

Au trecut treizeci de ani dela ocupare — dar nici un eveniment nu a venit în ajutorul cauzei Sultanului. Austro-Ungaria a administrat provinciile lui ca pe ale sale şi s'a întărit acolo, iar acum vine şi zice: In ţara ta situaţiunea a devenit foarte nesigură, aşa că ea ameninţă şi interesele mele din ţările ce de fapt le stăpânesc de atâta vreme cu gândul de a nu ţi le mai da îndărăt. Aceasta mă constrânge să fac sfârşit stării actuale nesigure în ce priveşte poziţia de drept public a Bosniei şi Herţegovinei şi să exercitez de azi încolo de fapt drepturile de suveran şi în aceste ţări.

Acesta este senzul şi cuprinsul manifestului împărătesc şi a autografelor preaînalte, ce le publică azi foile oficiale austro-ungare.

Anexiunea a devenit printr'asta un fapt împlinit. Aceasta reiese clar şi limpede din manifestul către popoarele din Bosnia şi Herţegovina, care e semnat numai de Majestatea Sa, şi în care se zice din cuvânt în cuvânt:

„*Drepturile noastre de Suveran le estindem asupra Bosniei şi a Herţegovinei şi voim ca ordinea de moştenire a tronului, ce este în fiinţă în patria noastră, să se estindă şi asupra acestor ţări.*“

Nu de geaba au făcut aşa mare sgomot zilele trecute foile din statele apusene cu pretinsul plan al Austro-Ungariei de a anecta Bosnia şi Herţegovina. Planul a existat şi s'a dus în împlinire. Cestiunea cea mare şi importantă pentru monarchia noastră este acuma atitudinea ce-o vor observa puterile semnatare faţă cu pasul monarchului nostru şi al guvernelor sale. Se pare că au avut dinainte asigurarea, că puterile în genere nu vor fi ostile acestui pas. Numai Englitera s'a declarat până acuma hotărât în contra lui. In câteva zile vom şti cum stăm şi la ce avem să ne aşteptăm din partea puterilor semnatare.

Noul episcop al Caransebeşului.

Alegerea de episcop în Caransebeş s'a săvârşit Duminecă în cea mai mare ordine şi linişte. A domnit în tot timpul sedisvacanţei o tăcere, care începuse să neliniştească chiar pe mulţi binevoitori ai causei, rezultatul însă, în împrejurările date, a trebuit să-i împace pe toţi, fiindcă alegerea a eşit aşa, cum, după dreptate, trebuia să iasă, fiind ales bărbatul, care a încărunţit în serviciul diecezei şi care de fapt a şi condus-o în timpul din urmă, pe când episcopul întru fericită memorie Nicolae Popea din cauza bătrâneţelor sale înaintate, avea lipsă de ajutor.

Nou alesul episcop, archimandritul Filaret Musta, a fost mâna dreaptă a episcopului Popea în administrarea diecesei şi şi-a făcut un bun nume prin activitatea şi zelul său neobosit, aşa că astăzi faţă cu alegerea sa nu se pot ridica obiecţiuni din nici o parte, găsindu-se în general c'a fost justă şi meritată.

Felicitând pe nou alesul episcop pentru manifestarea de încredere a diecesei prin faptul că a fost ales cu o majoritate atât de însemnată, şi urând ca acest fapt al sinodului electoral să fie de bun augur pentru prosperarea acestei diecese, în care se adăposteşte atâta putere de credincioşi români, — ţinem a mai aduce despre această alegere şi despre persoana alesului încă următoarele amănunte:

Actul alegerii a fost întrodus de un discurs mai lung rostit de episcopul I. I. *Papp*, care a parentat mai întâi pe fericitul episcop N. Popea, ca pe un vrednic şi neobosit archiereu, apoi a relevat importanţa actului alegerii în cadrele autonomiei bisericeşti gr. or. române şi a apelat la conlucrarea armonică a tuturor precum în viaţa de toate zilele astfel şi la acest act important.

După cetirea apelului nominal, din care rezultă că din 60 deputaţi sinodali sunt prezenţi 58 (Deputaţii Dr. A. Mocsonyi şi Dr. P. Penţia şi-au scuzat absenţa) a răspuns episcopului Papp dep. C. *Brediceanu*, tălmăcind sentimentele sinodului. S'a procedat apoi la alegere, al cărei rezultat e cunoscut.

Luni episcopul Papp a plecat dimpreună cu nou alesul episcop la Sibiiu, ca să supună actul alegerii Sinodului episcopesc.

Din biografia noului episcop dăm următoarele date: S'a născut în 1839 ca fiu al capelanului Adam Musta din comuna Văliug. După absolvarea gimnaziului din Beiuş, a studiat drepturile la Dobriţin, teologia la Caransebeş şi filozofia la Lipsca. In anul 1870 a fost aplicat ca profesor la teologia în Caransebeş. In 1875 a fost tuns întru monach, în 25 Dec. 1891 a fost hirotonit de archimandrit şi în 1902 a fost numit vicar episcopesc.

Cestiunile la ordinea zilei.

Presupunerea noastră, că Maj. Sa a adresat tuturor Suveranilor *scrisori autografe în afacerea Bosniei şi Herţegovinei* se adevereşte.

Ambasadorul austro-ungar din Berlin Szögyényi Marich a sosit Luni la Berlin, cu o scrisoare autografă a Monarchului nostru către împăratul Wilhelm. Acesta fiind absent la vânătoarea dela Romingten, se crede că Szögyény a plecat acolo.

Asemenea a sosit în aceiaşi zi ambasadorul austro-ungar dela Petersburg, contele Berchthold, acolo cu o scrisoare către Ţarul Nicolae. Acesta petrecând acuma în Finnlanda ambasadorul va merge acolo ca să-i predea scrisoarea.

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

Becquer.

Brăţara de aur.

Trad. de *C. Cioflec.*

III.

Catedrala din Toledo! Inchipuiţi-vă o pădure de uriaşi palmieri de granit cari, încopciându-şi ramurile, formează o boltă colosală şi măreaţă, sub care se adăposteşte şi trăieşte o întreagă creaţiune de fiinţe închipuite şi reale.

Inchipuiţi-vă o împreunare neînţeleasă de umbră şi lumină, în care se amestecă şi se confundă cu întunerecul razele de culori ale ogivelor, în care luptă şi se pierde în obscuritatea sanctuarului splendoarea lămpilor.

Inchipuiţi-vă o lume de piatră, imensă ca spiritul religiunei noastre, obscură ca tradiţiunile ei, şi nu veţi avea încă nici măcar o idee îndepărtată de acest vecinic monument al entusiasmului şi al credinţei străbunilor noştri, peste care veacurile şi-au vărsat pe întrecute tesaurul credinţelor lor, al geniului şi al artelor lor. In sânul ei domneşte tăcerea, maiestatea, poezia misticismului şi o groază, care, dela întrare, o apără de gândurile lumeşti şi de meschinele patimi ale pământului.

Trupul slab prinde viaţă respirând aierul curat al munţilor; ateismul trebue să se lecuiască aici respirând atmosfera de credinţă.

Der ori cât de mare, ori cât de impunătoare ni s'ar înfăţişa catedrala ochilor noştri, de câte-ori pătrundem în incinta ei misterioasă şi sfântă, nici odată ea nu produce o impresie atât de adâncă ca în zilele, în cari ea îşi desvăluie întreaga măreţie, când tabernacolele ei se acoper cu aur şi cu pietre scumpe iar stâlpii ei cu perdele.

Atunci când ard, aruncând torente de lumină, miile de lămpi de argint, când pluteşte în aier un nour de tămâie, şi când glasurile corului şi armonia orgăi, şi clopotele din turn sguduie edificiul din temelie şi până în sfârcurile turnurilor, cari o încunună, atunci înţelegi, fiindcă o simţi, groaznica maiestate a Dumnezeului, care trăieşte într'însa şi o însufleţeşte cu duhul său, şi o umple cu reflexul atotputerniciei sale.

In aceaşi zi, în care avu loc scena pe care am povestit'o, se serba închiderea măreţei odovanii a Fecioarei. Slujba religioasă atrăsese o imensă mulţime de credincioşi; dar ea se împrăştiase în toate părţile; se stinseseră lumânările din vârful columnelor şi ale altarului celui mare, şi uriaşele uşi ale templului scârţăiseră în ţăţânile lor spre a se închide înapoia celor din urmă dintre credincioşi, când, în noapte, palid, tot atât de palid ca statua mormântului, de care se razimă ca să-şi stăpânească emoţiunea, înainta un om, strecurându-se spre grilajul altarului. Atunci lumina unei lămpi făcu să i se desluşească trăsăturile.

Era Petru.

Ce se întâmplase între el şi ea, ca să se hotărască în sfârşit a-şi pune în executare o idee, care la primul moment, îi sbârlise părul de groază? — Nici odată nu s'a putut şti.

Dar el era acolo, şi era acolo ca să-şi implinească criminala-i hotărâre. In căutătura lui neliniştită, în tremurarea genunchilor săi, în sudoarea care-i curgea în largi picături pe frunte, el îşi purta scrisă vrerea.

Catedrala era singuratică, de tot singuratică şi cufundată într'o pace adâncă.

Cu toate acestea, din vreme în vreme, se lămurea ca nişte vuete confuze: frânturi de lemn poate; ori murmurul vântului, ori, cine ştie? poate vre-o închipuire a imaginaţiei care vede şi aude şi pipăe în exaltarea ei ceeace nu există. Dar adevărul e că, acum aproape, acum în depărtare, acum la spatele lui, acum alături, se auzia ca nişte suspine cari se înăbuşe, ca nişte perdele cari să târăsc, ca nişte svonuri de paşi merg şi vin fără zăbavă.

Petru îşi dădu silinţa să înainteze; ajunse la grilaj şi urcă întâia treaptă a altarului celui mare. Imprejurul acestei capele erau mormintele regilor, ale cărora chipuri de piatră, cu mâna pe mânerul sabiei, păreau că veghiază zi şi noapte asupra sanctuarului, la umbra căruia ei odihnesc pentru veşnicie.

— Inainte! — murmură el încet; voi să meargă dar nu putu.

Picioarele îi păreau pironite în pământ.

Căută în pământ şi părul i-se sburli în cap: Capela era pavată cu late şi mohorâte pietre sepulcrale. O clipă, îi păru că o mână rece şi uscată îl ţine cu o putere de neînvins. Lămpile murinde, cari luceau în fundul incintei ca nişte stele pierdute în umbre, se clătinară, şi chipurile altarului făcură acelaşi lucru şi tem-

In Viena se vorbeşte în cercurile diplomatice, că guvernnl austro-ungar vrea să se înţeleagă cu Turcia, cu care la 21 Aprilie 1879 a încheiat o convenţiune separată asupra provinciilor ocupate, pentru ca să fie supuse unei revisiuni anumite dispoziţiuni ale acestei convenţiuni.

*

Corespondentul din Paris al lui »N. fr. Presse« se încearcă a da o schiţă a *scrisorii autografe* a Domnitorului Austro-Ungariei adresată şefilor statelor mari europene Evenimntele din Turcia — se zice în scrisoare — au schimbat cu totul caracterul acestui stat, ceeace se reflectează şi asupra *mandatului* ce l'a primit Austro-Ungaria dela marile puteri şi asupra provinciilor ocupate. Popoarele din *Bosnia şi Herţegovina* cer să li se dea *constituţie*, cum s'a dat celorlalte popoare ale Turciei. *Impăratul Austriei şi Regele Ungariei nu poate refuza această dreaptă cerere, dar nu e în poziţia de a da o constituţiune supuşilor Sultanului în Bosnia şi Herţegovina.*

Apoi scrisoarea vorbeşte în termeni generali de *agitaţiunile* din Bosnia şi Herţegovina, cari *ameninţă siguranţa Austro-Ungariei.* E necesar deci ca în interesul Austro-Ungariei şi a popoarelor din provinciile ocupate *să se creeze stări definitive în Bosnia şi Herţegovina.* Impăratul Francisc Iosif comunică Preşedintelui Republicei, că Austro-Ungaria va procede neamânat la această *schimbare formală a relaţiunilor de drept public ale provinciilor ocupate.* In fine face cunoscută presidentului hotărârea *de a retrage trupele austro-ungare din Sandjacul Novibazar şi de a reda Sandjacul cu totul autorităţii Sultanului.*

(De vilaetul de odinioară al Bosniei se ţinea şi Sandjacul *Novibazar*, care se estinde spre sud-ost între Serbia şi Muntenegru până peste Mitrovitza. La congresul dela Berlin din 1878 Austro-Ungaria a declarat, că nu doreşte să ia în administraţiunea sa Sandjacul, dar îşi rezervă de a ţinea acolo garnizoane si de a posede căi militare şi comerciale. In convenţia specială cu Turcia, Austro-Ungaria a declarat că numai în 3 puncte, în Priboi, Priebolje şi Bjepolje va ţinea garnizoane de 4000—5000 de oameni. In Sandjac a rămas dar în fiinţă până în ziua de azi administraţiunea turcească.)

*

Ziarul »Reichspost« din Viena anunţă că azi 7 Octomvrie, va apare un *Manifest către popoarele Bosniei şi Herţegovinei*, prin care se va proclama primirea acestor două ţări în *cadrul nedivizibil al monarchiei austro-ungare*, stabilindu-se totodată *drepturile ereditare ale tronului cu privire la ele.*

*

Grecia intră în posesiunea Cretei. Din Atena se anunţă că guvernul francez, de acord cu cabinetul englez, a declarat puterilor semnatare ale tratatului din Berlin, că după proclamarea independenţei Bulgariei şi anexarea Bosniei şi Herţegovinei, urmează ca *Grecia să între negreşit în posesiunea Cretei.*

In urma dispoziţiei ministrului de răsboiu al Greciei au fost reţinuţi cei 30.000 de rezervişti concentraţi pentru manevre. Mare parte din armată a primit ordin să plece spre graniţele Tesaliei.

O zi istorică în Bulgaria.

Proclamarea independenţei şi regalităţii principatului bulgar, deşi a fost semnalată cu săptămâni înainte ca un eveniment iminent, totuşi a surprins lumea prin iuţeala cu care s'a îndeplinit. Chemat telegrafic din străinătate, unde vizitase curţile europene şi în special curtea austriacă, principele Bulgariei proclamă independenţa în momentul, când a descins pe pământul Bulgariei.

Puterile interesate în Balcan stau prin urmare în faţa unui fapt îndeplinit şi din telegramele ce sosesc din diferitele centre ale Europei nu ne putem face încă un tablou lămurit asupra urmărilor ce le va aduce cu sine această schimbare repentină în situaţiunea politică din Balcani.

Telegramele sosite aruncă vina isbucnirei acestei crize în cârca Austriei, despre care spun, că n'a fost străină de intenţiunile principelui Ferdinand. In ceeace priveşte celelalte puteri, aceleaşi telegrame anunţă, că *Italia şi Rusia vor lucra de comun acord cu Austria.* Până acum, singură Anglia e aceea care refuză să admită schimbarea stipulaţiunilor tratatului dela Berlin.

Aceste evenimente de altfel, cari au surprins până intr'atâta cercurile politice, au fost prezise cu 24 de ore inainte de către ziarul „Le Temps“, care a publicat în numărul său de Dumineca un prim articol, semnat de cunoscutul publicist George Wiliers, articol prin care se anunţa cu o rară exactitate de amănunţimi proclamarea independenţei şi regalitaţei Bulgariei, ce avea să se facă a doua zi.

Despre evenimentele cari stau in legătură cu proclamarea independenţei regatului Bulgar dăm, după ştirile cele mai nouă, următoarele amănunte:

Cum s'a proclamat independenţa. Luni noaptea principele Ferdinand a fost aşteptat de toţi miniştri bulgari, pentru a-i raporta ultimele evenimente din ţară. In consiliul, care s'a ţinut noaptea, miniştrii au pretins principelui să proclame imediat independenta Bulgariei, căci din contră guvernul va dimisiona. In urma acestora s'a decis proclamarea regatului şi familia princiară a fost chemată în timpul nopţei la Târnova. Luni la orele 12 s'a oficiat în vechia biserică »46 de mucenici“ un serviciu divin de metropolitul bulgar, după care a fost proclamată în mod solemn independenţa regatului ţarist Bulgaria şi restabilirea vechiului imperiu bulgar. Imediat după proclamare s'au adresat tuturor prefecţilor oraşelor bulgare telegrame, în cari li-se spune: că »Bulgaria de nord şi de sud« a fost proclamată de regat independent şi că în urmare să să pavoazeze oraşele, să se închidă şcoalele şi să se ţină serviciuri divine în toate bisericile.

Poarta şi evenimentele din Bulgaria. Poarta a avut chiar de Dumineca seara cunoştinţă că proclamarea independenţei este iminentă. Marele vizir a lucrat toată noaptea. Ministrul de externe s'a dus la miezul nopţii la Bosfor pe la ambasadorii englez, francez, german, rus, pentru a-i ruga să-i dea consilii. Ambasadorii au declarat, că nu au nici o ştire dar au promis că vor cerceta. Poarta a primit ştirea proclamării independenţei Luni către oarele 3 după prânz. Ambasadorii german, francez, italian au venit în persoană la Poartă; ceilalţi erau reprezentaţi prin primii dragomani.

Seara s'a ţinut un consiliu de miniştri extraordinar. Conziliul a durat până la miezul nopţii. Membrii consiliului june turc, cari asistau într'o cameră alăturată, au fost admişi în mai multe rânduri la deliberaţiuni. După comunicaţiunile făcute ziariştilor în urma consiliului, *principele Ferdinand a adresat sultanului o depeşe declarând, că este în tot-deauna animat de sentimente de fidelitate către sultan, dar că agitaţiunea poporului în Bulgaria este atât de mare în cât a trebuit să primească proclamarea regalităţii.* Principele adaogă, că regretă aceasta foarte viu.

Consiliul de miniştri a decis să telegrafieze principelui Ferdinand, că acest act constituind o violare a tratatului de Berlin, *Poarta va protesta pe lângă celelalte puteri semnatare şi după deciziunea lor va lua măsuri foarte severe.*

Nu va fi răsboi. Din Constantinopol se anunţă, că elementele calme şi prudente turce sunt unanim de părere, că Turcia faţă de situaţiunea generală a ţării, resursele fiind slăbite precum şi starea morală şi materială a armatei, şi în interesul noului regim, junii turci vor trebui să evite conflicte armate şi să se supună deciziunii Puterilor. Se crede, că aceste păreri de prudenţă vor învinge.

Regele Ferdinand pleacă în Rumelia. Din Rusciuk se anunţă, că noul ţar pleacă astăzi din Târnova la Gabrova şi Stara Zagora, oraşe din Rumelia orientală. Joi noul rege al Bulgariei va fi la Filipopoli, unde va avea loc recepţia oficială. Toţi miniştrii îl însoţesc în Rumelia. Din Filipopoli, regele va reîntra probabil la Sofia.

Mare entuziasm în Bulgaria. Din Sofia se anunţă, că proclamarea a fost primită în Capitală şi în provincie cu mare entuziasm. Domneşte pretutindeni o vie însufleţire. Toate administraţiunile au luat măsuri pentru a sărbători evenimentul. Oraşele sunt pavoazate. Eri patru muzici militare au cântat pe pieţele publice din Sofia. Două baterii au tras salve. Azi vor avea loc în toată ţara servicii divine solemne; deasemenea la Sofia, în câmpul lui Marte, va avea loc o paradă cu toată garnizoana. In provincii vor avea loc de-asemenea parade. Un mare număr de depeşi de felicitări se trimit continu la Târnova. Birourile sunt închise, şcolile sunt deasemenea închise pentru trei zile.

Junii turci şi independenţa Bulgariei. Din Constantinopol se anunţă, că junii turci par a fi foarte neplăcut impresionaţi de declararea independenţii Bulgariei. Este temere că bătrânii turci să le atribue lor, că ar fi pricinuit prin revoluţiunea pe care au făcut'o, această declaraţiune de independonţă, ceea-ce ar putea să aducă o atingere poziţiunii şi prestigiului lor. Cu toate acestea, cercurile turceşti inclină a opina că declaraţiunea independenţii nu este o mare pierdere, relaţiunile reciproce vor fi prin aceasta lămurite, iar aspiraţiunile Bulgarilor macedoneni vor putea pe viitor să fie mai bine străjuite de către Turcia.

Prima impresiune, produsă prin declaraţiunea independenţii Bulgariei asupra aderenţilor marelui vizir era, că poziţiunea sa este zdruncinată, deoarece i-se va atribui greşala de a fi produs declaraţiunea independenţii prin provocarea incidentului Gheşow.

Presa turcă şi independenţa Bulgariei. Ştirea proclamării independenţei Bulgariei a fost cunoscută la Constantinopol Luni după orele 3 prin ediţiunile speciale ale ziarului »Yeni Gazeta«. Ştirea la început a fost pusă la îndoială în genere de către celelalte gazete, până când a fost confirmată de către Poartă. Societatea presei turce a decis să condamne în mod sever faptele bulgare, însă să nu excite opinia publică, ci să o calmeze declarând, că acest eveniment era de aşteptat de multă vreme şi că Poarta a făcut tot ce trebuia. Guvernul nu trebue să fie atacat. Trebue să se urmeze a se arăta marelui vizir confienţă şi să se spue, că evenimentul este o urmare a vechiului regim. Comitetul june turc este foarte excitat, însă voieşte asemenea ca presa să fie calmă.

Anglia se opune. Toată presa engleză se ocupă de independenţa regatului bulgar şi de anexarea Bosniei şi Herţegovinei, două chestiuni pe cari le pune alături şi pe cari le consideră ca fapt îndeplinit. Presa din Londra conţine articole duşmănoase la adresa Austro-Ungariei. »Times« publică un nou articol fulminant împotriva monarchiei Austro-Ungare.

„Caricatura votului universal“.

(Părerea contelui *Khuen-Hedervary* asupra proiectului de reformă electorală.)

Contele *Khuen-Hedervary*, fostul Ban croat şi ministru-preşedinte unguresc, venind la Budapesta să se prezente la audienţele generale dela palat, a avut o convorbire c'un redactor al lui „Pester Lloyd“ asupra proiectului de reformă al lui Andrassy. Khuen-Hedervary zise între altele:

»...Trebue să consider amănuntele publicate de »Népszava« asupra proiectului de reformă într'atâta ca autentice, întru cât împărtăşirea lor a fost calificată de foile oficioase ca indiscreţiune. Dacă este aşa cum cred, atunci aceste amănunte ar crea numai o *caricatură a votului universal.* Despre aceasta e în curat fiecine, amic ori contrar al votului universal. E drept, că Andrassy a numit proiectul numai o măsură de tranziţie, şi eu îl consider de o astfel de măsură. Intrebarea e numai: ce fel de tranziţie vrea să fie? După părerea mea această tranziţie înseamnă a trece însaşi într'o lume retrogradă, în care se creiază nouă privilegii, dacă se împart alegătorii: în alegători de *prima*, a *doua*, a *treia* — şi *de nici o calitate.* O astfel de reformă nu se potriveşte în timpul de azi. Dar ea nu corăspunde nici conceptului unguresc, căci statul feudal sub titlul *„Una et eadem nobilitas“* recunoştea dreptul egal al nobilimei«.

Contele Khuen-Hedervary trage apoi la îndoială că proiectul lui Andrassy poate oferi o garanţie pentru supremaţia ungurească; după unele semne el nu poate oferi nici una. Dacă însă proiectul va eschide nationalităţile dela o participare îndreptăţită la vot, aceasta ar însemna un mare pericol, căci printr'asta s'ar amărî şi acele elemente ale naţionalităţilor, cari sunt loale faţă cu statul ungar şi s'ar deştepta forţe, cari până acuma au fost amorţite, pentru a căror suprimare statul ar trebui să-şi consume toate puterile sale.

Spune apoi că deosebirea dintre cele patru clase de alegători va naşte multă invidie, multe patimi şi multă ură în massele poporaţiunei şi va provoca un *bellum omnium contra omnes*; iar la conscrieri se vor întâmpla multe greşeli şi falsificări, cari pot avea urmări necalculabile, turburând pacinica convieţuire a milioanelor de cetăţeni.

Nu ştie în ce măsură corăspunde proiectul pactului cu coroana, dar ştie că naţiunea după constituirea acestui guvern n'a aşteptat dela el şi aderenţii lui decât crearea *cinstită* a votului universal şi adecă după adevărata lui fire.

STIRILE ZILEI.

— 24 Septemvrie v.

Escursiunea în Poiană a şcoalelor secundare române din Braşov se va face, în caz de timp favorabil, mâne, Joi.

Un cutremur de pământ s'a resimţit azi noapte pe la oarele $10^3/_4$ în Braşov. Cutremurul a durat cam 15 secunde şi a produs o nelinişte destul de mare între locuitorii oraşului nostru, cari pe timpul acesta se pregăteau să-şi ducă la odihnă oasele trudite de munca zilei; iar alţii, cari adormiseră şi se legănau în visuri dulci, au fost în mod neplăcut speriaţi din somn.

Sănătatea regelui Carol. »Monitorul Oficial« al României publică următorul comunicat privitor la sănătatea regelui Carol: »De câtva timp ziarele străine au răspândit ştiri false şi exagerate despre sănătatea Majestăţii Sale Regelui. Majestatea Sa suferind de un catar al stomacului bine caracterizat şi constatat în diferite rânduri în decursul ultimilor doi ani, durerile intermitente mai întinse şi de o durată mai lungă au fost de astădată provocate de o reîntoarcere a boalei. Cercetarea cu razele Röntgen înlătură cu desăvârşire ipoteza unei tumori de rea natură. Acum durerile au scăzut în mod simţitor, nutriţiunea sporeşte în fiecare zi şi forţele se restabilesc. De altmintrelea

---

plul cu totul se clătină cu arcadele lui de granit şi cu orânduirile lui de coloane.

— Inainte! — strigă din nou Petru, ca scos din fire, şi se apropie de altar şi de chip.

Totul, în juru-i lua înfăţişări himerice şi îngrozitoare; totul era noapte ori lumină îndoelnică, încă mai impresionantă decât întunerecul. Singură, regina cerului, luminată dulce de o lampă de aur, părea că zâmbeşte, liniştită, îndurătoare şi senină în groaza care o încunjura. El se stăpâni încă, îşi închise ochii ca să n'o vadă, îşi întinse mâna cu-o mişcare convulsivă şi îi smulse cercul de aur, cucernic dar al unui metropolit, cercul de aur a cărui valoare egala cu o avere.

Giuvaerul era în stăpânirea lui. Degetele sale încleştate îl strânseră cu o putere supraomenească. Nu-i mai rămânea decât să fugă cu el; dar, pentru aceea trebuia să-şi deschidă ochii şi lui Petru îi era frică, frica de a vedea chipul, de a vedea pe regii mormintelor, pe demonii straşinelor, pe monştrii coperişelor, fâşiile de umbre şi razele de lumină cari, ca nişte fantome albe şi uriaşe, se mişcau domol în fundul incintei populate de murmure îngrozitoare şi stranii.

In cele din urmă el îşi deschise ochii, aruncă o privire, şi un ţipet se auzi.

Catedrala era plină de statui cari, îmbrăcate in rochii lungi, coborâseră de pe piedestalurile lor, şi ocupau toată incinta şi-l priviau cu ochii lor fără lumină.

Sfinţi, călugări, îngeri, demoni, luptători, doamne, pagi, pusnici şi calici se înghesuiau şi se amestecau în incintă şi în altar. La picioarele lui slujau, în prezenţa regilor îngenunchiaţi pe mormintele lor, mitropoliţii pe cari el îi văzuse odinioară nemişcaţi pe patul lor de moarte, în vreme ce, târându-se pe pietrele mormântale, căţărându-se pe coloane, prinzându-se de boltă, mişunau, ca viermii unui imens cadavru, o întreagă lume de reptile şi de animale de granit fantastice, informe, îngrozitoare.

Nu mai putu resista.

Tâmplele îi băteau cu o violenţă înspăimântătoare, un nor de sânge îi acoperi ochii, scoase un nou ţipet sfâşietor, supraomenesc, şi căzu leşinat pe aitar.

Ziua următoare, când servitorii bisericii îl găsiră la picioarele altarului, el avea încă giuvaerul în mână, şi, văzându-i că se apropie, strigă cu un hohot ascuţit:

— Ei! Ei!

Nefericitul era nebun.

Majestatea Sa de mai multe săptămâni a părăsit patul, care i-a fost recomandat numai ca mijloc de cură; iar ocupaţiunile şi lucrările sale cu miniştrii nu au încetat. Natura însă a boalei reclamă în mod firesc timp mai îndelungat până la complecta vindecare.«

Doctori noi în drept. In 3 Oct. au fost promovaţi de doctori în drept tinerii români: Voicu Niţescu — care în zilele aceste a părăsit temniţa Seghedinului. Deodată cu d-l Niţescu a fost promovat şi d-l Vasiliu Nosa.

Adunări de control nu vor fi. Pe baza ordinaţiunei ministrului pentru apărarea ţării, se aduce la cunoştinţă, că în anul acesta nu se vor ţinea adunările de control pentru trupele neactive ale armatei comune şi ale honvezimei. Esceptiune fac cadeţii şi aspiranţii de cadeţi rezervişti ai armatei comune şi ai honvezimei. Aceştia au să se prezinte în anul acesta la raportul general. Despre aceasta vor fi încunoştiinţaţi în special de către comandele trupelor, cărora aparţin. Raportul general al gagiştilor în rezervă se va ţinea şi în anul acesta cum s'a ţinut şi până aici. Inştiinţările periodice ale glotaşilor, cari s'au prezentat în anii trecuţi, se vor face şi anul acesta.

Ciocnire de trenuri în gara dela Pecica. Duminecă seara la oarele 7 şi jumătate, s'a întâmplat o catastrofă îngrozitoare în gara dela Pecica. Trenul de persoane Nr. 62, ce venia cu o mare viteză dela Seghedin, în urma aşezării greşite a macazului, s'a ciocnit cu trenul de mărfuri Nr. 40 ce zăbovea în gară. Ciocnirea a fost atât de violentă, încât locomotiva trenului de persoane s'a urcat pe vagoanele trenului de mărfuri, scufundându-le pe aceste în pământ. Vagoanele trenului de persoane s'au sfărâmat cu desăvârşire, dintre călători vreo 25 de inşi au suferit contuziuni şi răniri grave, iar 3 inşi au murit pe loc cu trupul sfărâmat, între cari maşinistul Szabo din Arad, care căzând între două vagoane a fost turtit în înţelesul adevărat al cuvântului. Nenorocirea s'a telegrafiat la gara din Arad, de unde la oarele 7 s'a trimis un tren de salvare. La oarele 10 trenul s'a întors la Arad aducând cadavrele sdrobite fioros şi pe călătorii răniţi, de toţi 14 inşi. Răniţii au fost duşi la spitalul orăşănesc, iar morţii la morgă.

Tabela preţurilor muncilor, arendărilor şi de păşunat. Monitorul Oficial român publică tabela pe judeţe şi regiuni de preţurile muncilor sub cari nu se vor putea face învoielile contractuale, de preţurile peste cari nu se poate ridica arendarea pământurilor în bani către muncitori, de dijma cea mai ridicată ce va lua proprietarul sau arendaşul, de preţurile maxime de păşunat pe cap de vită şi pe hectar, precum şi de numărul vitelor ce pot intra în hectar, ţinându-se seamă de calitatea pământului de izlaz, alcătuite conform legei pentru învoelile agricole.

Tipografii din Braşov au fost convocaţi pentru mâne seara la o adunare publică în »Hotel Grand« având la ordinea zilei: Poziţia materială a tipografilor şi greva tipografilor dela »Brassói Lapok«.

Astuparea canalurilor vechi. Ni se comunică, că canalurile din strada Neagră, din târgul cailor şi din strada Vămii vor fi în curând astupate.

Dărâmarea unei biserici. Se anunţă din Câmpu-Lung (Bucovina), că s'a prăbuşit clădirea bisericei. Sunt doui morţi şi mai mulţi răniţi.

Atentat contra unei artiste. O funcţionară concediată a teatrului naţional din Bucureşti a încercat alaltăeri un atentat în contra Emiliei Marcus, una din cele mai de samă artiste maghiare. Atentatoarea, care se numeşte Gregus, se ascunse în locuinţa artistei, şi pe când aceasta voia azi dimineaţă să-şi facă toaleta Gregus trase asupra ei două focuri de revolver. Gloanţele nu atinseră însă pe artistă. Atentatoarea îşi îndreptă apoi arma spre piept şi trase un foc. In stare gravă ea a fost transportată la spital. Gregus suferea de mania persecuţiei.

La congresul pressei. Sub acest titlu „Neue Fr. Presse“ publică următoarea scrisoare ce a primit'o dela d-l *Ioan Procopiu*, preşedintele sindicatului ziariştilor români:

Prea Stimate d-le Redactor! In numărul stim. dv. ziar dela 27 al acestei luni, reproduceţi în darea de seamă a congresului pressei din Berlin textul unei declaraţii făcute de d-l Sarady în numele delegaţilor unguri. In aceasta desminţiţi, calificându-o ca lipsită de ori-ce bază, o comunicaţiune a domnului Procopiu făcută în şedinţa precedentă asupra pedepsirilor pronunţate de justiţia ungurească contra ziariştilor de naţionalitate nemaghiară. Imi permit de-a face apel la loialitatea şi amabila d-voastră confraternitate rugându-vă să primiţi în stimatul dv. ziar următoarea declaraţiune:

Este adevărat, că eu ca delegatul sindicatului ziariştilor români, am atras atenţiunea congresului asupra număroaselor pedepse, prin cari tribunalele ungureşti (şi nu guvernul unguresc, cum se spune în acea desminţire) au lovit, pentru motive politice, persoane de naţionalitate nemaghiară. Comunicaţiunea mea s'a bazat însă pe o statistică apărută în »Tribuna« din Arad, pe care am prezentat'o biroului congresului şi în care sunt înşirate şi enumerate nominal procesele politice desbătute în cursul celor doi ani din urmă prin tribunalele ungureşti. Rezultă din aceste date statistice, că în acest restimp acuzaţii nemaghiari, între ei un mare număr de ziarişti, au fost condamnaţi la olaltă pentru delictele politice la 124 ani, 6 luni şi 27 zile temniţă şi 86,366 coroane amenzi, până când în acest restimp nu s'a putut înregistra nici un caz de condamnare a vre-unui Ungur, pentru delicte politice, de exemplu pentru agitare împotriva nemaghiarilor.

N'a intrat nici-decum în intenţiunile mele de a tulbura în ori ce mod prin comunicările mele relaţiunile cordiale dintre membrii pressei întruniţi la Berlin, însă ca reprezentant al ziariştilor români mi-am crezut de datorie a atrage atenţiunea asociaţiunei internaţionale a pressei, care, după o vorbă frumoasă a preşedinteiui ei, trebue să formeze »Crucea roşie literară« asupra grelelor încercări, la cari este expus în exerciţiul profesiunei lor într'o ţară de libertate, un număr anumit de ziarişti.

Sperez prea stim. d-le redactor, că veţi binevoi să daţi loc în mod leal acestor rânduri în preţuitul dv. ziar şi vă salut cu confraternitate şi devotată stimă.

Ioan Procopiu,

Deputat în parlamentul românesc, directorul ziarului „L'Independance Roumaine“, preşedintele Sindicatului ziariştilor români.

Defectele generale sociale.

Conferinţă ţinută cu prilejul şedinţei literare-artistice a „Reuniunei Femeilor Române din Cluj“ la 31 Maiu, de Dr. Cassiu Maniu.

— Urmare. —

IV. Să trecem mai departe într'o revistă specială spiritul decadent al instituţiunilor sociale.

Dar spiritul sociabilităţii, acolo unde totul numai pentru interese particulariste este arangiat, se stânge. Şi putem vedea, că precum omenimea s'a desagregat în state suverane, tot aşa societatea azi se deformează prin formarea de grupări înduşmănite de interese. O obsesiune, o îndrăcire tot mai bătătoare la ochi. *Obsesiunea se începe cu susţinerea şi propagarea minciunilor şi prin asaltarea adevărurilor celor mai mari.* E prea firesc ca paralel cu lupta corporală de interese să se încingă o luptă spirituală, să se formeze grupe de tabere intelectuale duşmănoase. In astfel de împrejurări şi instituţiunile sociale sunt lipsite de tendenţele sănătoase, ca puterile sociale să se îndrepte spre împlinirea adevăratelor datorinţe sociale cu întrebuinţarea promptă a tuturor mijloacelor sociale. In urma grupărei spirituale în tabere duşmănoase se înfiinţează instituţiuni sociale, în cari ni-se manifestă toate direcţiunile ce iau conflictele de datorinţe sociale şi de interese desagregătoare pentru societate.

Deoparte stau aceia, cari în urma unei culturi înalte şi adânci sociale 'şi îndreaptă privirile spre o înaltă concepţiune despre raporturile sociale şi lucră cu conştiinţa fericită a îndeplinirei prin ei a unor destine sublime. De altă parte stau indivizii crescuţi sub cnuta intereselor egoiste, ce-i face a disconsidera tot ce nu le serveşte intereselor, îi face a se închina idolului ce şi-l'au făurit în sfera ideii fixe, de care sunt obsedaţi. îi îndeamnă a-şi întrebuinţa facultăţile intelectuale, a ridiculiza şi a face imposibili pe oamenii dedicaţi marilor adevăruri. Aceştia însă lucrând sub o lege universală, având prevederea izbândei cauzei lor, tot mai mult sunt siliţi a declara un resbel spiritual criticător şi uneori nemilos faţă de principiile egoismului sensual ce a cuprins lumea de azi, victima seducţiunilor, progeniturilor decadente a veacului.

Pentru ce sunt francmazonii ateişti azi la putere? Pentru ce duc rol principal jidanii în presă? Pentru ce se ruinează instituţiunile religioase? Pentru ce se răspândeşte necredinţa, indiferentismul religios? Pentru ce toate aceste curente 'şi găsesc patroni puternici în dinastii? Pentru ce sunt francmazoni o seamă dintre domnitori, capitaliştii şi sateliţii acestora? Pentru ce se formează aceste grupuri clandestine dacă nu au scop păcătos? Pentru ce lucră ele în ascuns, ca o bandă de sceleraţi, cărora li-e frică de lumina adevărului?

Cauza este, că astfel se poate numai ţinea în ignoranţă şi în lanţuri omenimea aservită grupărilor declasate moralmente a antisocialilor.

Pentru ce sunt trâmbiţate prin ziare toate întâmplările ştientifice ce par a dovedi atotputernicia naturei şi neexistenţa lui Dumnezeu? Pentru ce din contră presa omoară cu tăcerea cel mai mare eveniment al timpurilor noastre: constatarea scienţifică a existenţei spiritelor şi prin urmare a nemurirei sufletului? Pentru ce acel ton ironic al ziaristicei evreieşti în faţa celor mai evidente fapte spiritistice şi faţă de oamenii de cel mai curat caracter, cum sunt Crookes, premiat cu premiul Nobel şi capul spiritualizmului scientific şi C. Flammarion, care şi-a dedicat restul vieţei sale binefăcătoare scrutărilor spiritualiste? Pentru ce această trecere cu silenţiu păcătos la ordinea zilei preste lucruri, cari reconstruesc credinţa în Dumnezeu subminată de duhurile necurate vândute declasaţilor pretenţioşi ai societăţii, dacă nu cu tendinţa de a prosti poporul, de a-l lipsi de credinţa, care singură îl face pe individ puternic, liber moraliceşte şi prin urmare incoruptibil?

Acestea sunt întrebările ce se înalţă înaintea ochilor noştri sufleteşti cu litere de flacări şi de cari se izbeşte în viaţa concretă fiecine lăsându-l într'o groaznică dilemă, căci e foarte firesc, ca societatea să-şi dea în sfârşit seamă, că fără credinţă în Dzeul Atotfăcător nu poate exista şi trebue să-şi dea seama, că cine atacă credinţa în aşa mod sfruntat, cum o fac amintiţii aliaţi ai Satanei, s'au conjurat deadreptul contra societăţii, fiindcă ei fac o revoluţiune contra credinţei în Dzeu, a cărei apărare ne este întâia datorinţă socială. In astfel de declasare ce se petrece în sânul societăţii prin propagarea ignoranţei şi prin urmare a ateizmului, să nu ne mirăm, că se comit crimele cele mai îngrozitoare. Căci ori cine judecă mai adânc asasinatele neîncetate din Rusia, atentatele din toate ţările. crimele curioase ce se comit zilnic, poate şti, că numai acolo se pot naşte, unde a pătruns ateizmul adânc în straturile de jos ale omenimei. Revoluţiunile politice sunt rezbele, nu asasinate. Prin asasinări nimic pozitiv nu se poate atinge azi. Totuşi se comit, fiindcă omenimea se declasează pe sine însaşi, când se lapădă de cel mai important adevăr, că există un Dumnezeu, care toate fărădelegile le pedepseşte! O astfel de societate trebuie să piară dacă nu-şi formează instituţiuni de apărare universală contra ateismului, francmazonilor, contra Evreilor şi contra seducătorilor ce atacă temeliile creştinismului pentru a'l substitui cu infamiile egoismului particulariştilor.

(Va urma).

Spicuiri.

Cari sunt porţile morţii? Când îţi vine vestea, că ţi-a murit cutare ori cutare prietin ori cunoscut, cea dintâiu întrebare, care-ţi iese printre şirele dinţilor, va fi: Ce-a avut? De ce-a murit?

Multe pot fi cauzele morţii; unele sunt mijlocite, altele nemijlocite. Multe cauze pot fi pricinuitoarele morţii, însă în ultima analiză toate se pot reduce la unele cauze fundamentale, după cum arată profesorul *Orth* într'un foarte interesant articol de medicină de popularizare.

Inainte de toate este *lipsa de oxigen.* Prin acest element gazos se susţine arderea în trupul omenesc tocmai aşa cum se susţine arderea la un lemn aprins, numai cât în cazul dintâi arderea e mai lină, mai ascunsă. Precum se stânge focul în lipsa de oxigen, aşa se stânge şi viaţa, dacă trupul omenesc nu primeşte oxigen de ajuns.

In patru feluri se poate întâmpla conturbarea organismului omenesc prin neprimirea de oxigen:

a) când sângele n'are de-ajuns corpusculi roşii, cari au menirea să transporteze oxigenul (sunt 4—5 milioane într'un milimetru cubic).

b) când este conturbat sistemul vaselor de sânge, încât nu poate transporta corpusculii roşii încărcaţi cu oxigen;

c) când nu sunt sănătoşi plămânii, unde se întâmplă încărcarea corpusculilor roşii cu oxigen, şi

d) când s'au netrebnicit organele centrale nervoase, cari dirigează funcţiunile inimei şi ale plămânilor.

Aceste sunt cele patru porţi ale morţii.

Aur.

Numărul jubilar al „Gazetei Transilvaniei“ se poate comanda direct sau prin librării cu preţul de 1 coroană 50 bani în Austro-Ungaria şi 2 coroane (2 Lei 20 bani) în România şi străinătate.

Venitul curat ce va ruzulta din desfacerea ediţiei jubilare, a „Gazetei“ *se va da fondului jubilar pentru ajutorarea ziariştilor români din Transilvania şi Ungaria.*

ULTIME ŞTIRI.

Viena. 7 Oct. Foile de aici şi din Budapesta publică azi *o proclamaţiune a monarchului către popopoarele Bosniei şi Herţegovinei* şi autografe preaînalte către br. *Aehrenthal br. Burian, br. Beck* şi Dr. *Wekerle.*

Viena. 7 Oct. Din loc competent se desmint ştirile despre mobilizarea vreunui corp de armată austro-ungar.

Belgrad. 7. Oct. Aici domneşte mare iritaţie în contra Austriei din cauza anexărei Bosniei. S'a încercat eri să se facă manifestaţiuni duşmănoase în faţa consulatului austriac. Poliţia a zădărnicit însă manifestaţiunea proiectată. Ziarul pan-sârb „Politica“ cere declararea războiului Austriei.

Sofia. 7. Oct. Proclamarea independenţei şi regalităţii Bulgariei a fost notificată prin reprezentanţii săi din străinătate tuturor puterilor. In telegramele trimise reprezentanţilor Bulgariei se spune, că Bulgaria va face totul ce corespunde demnităţii sale, pentru a menţinea pacea, *însă dacă evenimentele vor cere, întreaga naţiune bulgară va fi gata să apere sfânta operă săvârşită.*

Glume.

La un advocat:

Clientul. — E acum cel puţin a zecea oară că mă duc la el să-mi achite datoria.
Avocatul. — Ei, şi?
Clientul. — Mi-a zis: »Du-te la dracu!«
Avocatul. — Şi atunci?
Clientul. — De atunci mereu vă caut!

Proprietar: Dr. Aurel Mureşianu.
Redactor respons.: Victor Branisce.

Cursul la bursa din Viena.

Din 7 Octomvrie n. 1908

Renta ung. de aur 4%.	109 75
Renta de coróne ung. 4%	91.85
Impr. căil. fer. ung. în aur 3½%	81 21
Impr. căil. fer. ung. în argint 4%	92 40
Bonurĭ rurale croate-slavone	93 50
Impr. ung. cu premii	185.50
Losurĭ pentru reg. Tisei şi Seghedin	143 25
Renta de hârtie austr. $4^1/_{10}$	95 70
Renta de argint austr. $4^2/_{10}$	95 65
Renta de aur austr. 4%	1'4 65
Renta de coróne austr. 4%	95 95
Bonurĭ rurale ungare 3½%	86.45
Losurĭ din 1860	151 85
Acţiĭ de-ale Băncei ung de credit	1743 —
Acţiĭ de-ale Băncei austr. de credit	738 —
Acţiĭ de-ale Băncei austro-ung.	664 25
Napoleondorĭ.	19 10
Mărcĭ imperiale germane	117 35
London vista	239 35
Paris vista.	95 27½
Note italiene.	95 10

Cursul pieţei Braşov

Din 6 Octomvrie n. 1908

Bancnote rom.	Cump.	18.90	Vênd.	18.96
Argint român	„	18 70	„	18 88
Lire turcescĭ	„	21 40	„	21.60
Scris. fonc. Albina 5%	„	100.—	„	101.—
Ruble Rusescĭ	„	2 51	„	2.53
Napoleondori.	„	19.—	„	19.12
Galbeni	„	11.20	„	11.40
Mărcĭ germane	„	117.—	„	117.4